

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Exercitatio Poetica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

EXERCITATIO POETICA.

ENCOMIASTICON
AVGVSTISSIMI AC SVAVISSIMI
NOMINIS IESV.

NOMEN nobile, dulce, delicatum,
 Quod lectum viridi mel ex Hymetto,
 Hyblæique sapit fauos susurri;
 Felices Brasiliam quod officinas,
 Cannarum liquidam sapit medullam;
 Aut quod Isacium parata mensis
 Primo fercula deplaut Eoo.
 Nomen thurilegos olens Sabæos,
 Et quod Arabia feracis arua,
 Et quod Niliacis tepente siluis
 Spirant balsama lacrymatione.
 Nomen Assyrio fluens oliuo,
 Timctum Achemenio, Indicoque nardo,
 Diffundens amaranthinos liquores.
 Nomen nobile, dulce, delicatum,
 Quo nil gratius est amœniusque,
 Quo nil suavius elegantiusque est:
 Non post lurida regna noctis atra
 Formosus roseo dies in ortu,
 Riphæasque hiemes fugans ad Arcton
 Verni rorisflus tepor sereni;
 Non tersi facies amœna celi;
 Non menses referente Sole siccos
 Blandi sibilus acrior Fauoni,
 Aut per pascua murmurantis vnde
 Illi tenerum gelu profundo.
 Nomen nobile, dulce, delicatum,
 Quod Ganges rutilo figurat auro,
 Fingit conspicuis Erythra gemmis,
 Plenis India cui laborat aruis,
 Fuluis India nobilis metallis,
 Phœnix Sidonium recondit ostrum,
 Pectunt vellera delicata Seres.
 Quod si fortè tuas iit per aures;
 Sonat, quod Libycos queat leones,
 Et queat rabidas domare tigres,
 Possit sistere fluminumque cursus,

Et

Et possit volucres vagas morari
 At tibi populante corda flammâ
 In sacros animam resoluat ignes.
 Nomen nobile, dulce, delicatum;
 Quod cum siderea canunt in aula,
 Calorum vigiles mouentur ignes,
 Surgunt ætheris incole beati,
 Surgunt, succiduo genuque nixi
 Nomen nobile, dulce consalutant:
 Ter fastigia montium supino
 Nutant vertice, Pindus, Æmus, Othrys;
 Ter late resonant ad astra valles;
 Cedunt nubila, conciduntque venti,
 Ponunt æquora, ridet alma tellus:
 At latè Stygiis timetur umbris,
 It toto tremor insolens Auerno,
 Quassata horribili fragore ab imis
 Tristis concutitur domus cauernis.
 Nomen nobile, dulce, delicatum,
 Quod Pater proprium dat esse IESV,
 Et nobis proprium dat esse IESVS.

LVDVS POETICVS
DE NOMINE IESV.

ELEGIA PRIMA.

Cimmeriis scelerum tenebris nox obsidet orbem,
 Nec sinit optatâ sæcula luce frui.
 Quocumque adspicias, dolor undique, & horror, & umbra,
 Et facies, Stygiis quam rear esse plagis.
 Altera si Pharia redierunt tempora noctis,
 Abl referat latum clara columna iubar.
 Æthera suspexi, Diuumque volubile templum:
 Inde mea, dixi, spes noua lucis erit.
 Ecce tibi medio pandit sese aurea celo
 Ara, nouum terris ara datura diem.
 Hanc Liber insistit, facies cui cerula, calo
 Concolor; huic Libro pagina bina patet.
 Hic IESV & MARIAE geminum, duo sidera, nomen:
 Sol IESVM, MARIAM Luna perennis obit.
 Astra gemella vides, Numen quævis temperat orbem:
 Luce diem IESVS, nocte MARIA regit.
 Ille prior radio tetigit vix principe terras,
 Mox tremefacta nouum nox fugit atra iubar.

Vidit ut hoc Pietas celestem præses ad aram,
 Huc, ait, huc celerem conglomerate gradum,
 Æolida, Zephyri, Boreæque, Eurique, Notique;
 Ferte triumphales ad mea plestra tubas.
 Dixerat, & tremulis mox quisque pependit in alis,
 Exspectans sacre iussa verenda Deæ.
 Tum viridem Zephyrus lituum, cui plurima florum
 Sparsa seges, vernas expedit inter aues.
 Quid Boreas? puris sibi buccina cana pruinis
 Aptat, ab argento fusile vocis iter.
 Cærule signa leui celer explicat Ausfer in imbre,
 Euro purpuream lux dat Eoa tubam.
 Eia quatergemino stantes in limite mundi
 Æolida festos ingeminate modos.
 Omnibus augustum cantetur nomen IESV:
 Materies cantus hæc modò sola venit.
 Tum Zephyrus tenui, mediâ sonet Ausfer in aurd,
 Et Boreas densâ, vox minor Eurus eat.
 Nec dubium, supero Chorus aliger aduena Regno
 Gestiet argutas applicuisse lyras.

ELEGIA SECUNDA.

F Allor, an atheriâ super arce tubisque lyrisque
 Æolida superis accinuere choris?
 Audio, clangor io sonat omnibus vnus IESVS,
 Nomen in hoc omnis musica rite cadit:
 Nomen, in auriferâ Ganges quod lambat arenâ,
 Spumantique redux quod mare adoret aquâ.
 Nomen, pampineis foliis quod adumbret Iacchus,
 Unde suis lacrymis gaudia vitis alat.
 Nomen, quod tiliæ sub cortice sculpat Amyntas;
 Hinc suus ut crescat, crescit ut arbor, honos.
 Nomen, in attonsa quod præbeat area buxo,
 Ac solers docili germine pingat humus:
 Quod cedri folio laurive comante coronâ
 Formet, & expassis rustica nympha rosis:
 Si rapit id volucris fors Æolis ala flabello;
 Aduerat Eois, aduebat Hesperis.
 Nomen, quod memori referat nemus omne susurro,
 Sibila dum tremulis instrepat aura comis.
 Nomen, amica cauo quod imago remittat ab antro,
 Vocalique canant saxa diserta specu.
 Nomen, quod vitreo bibat Iris & imbuat imbri,
 Noæque redux omina pacis agat.
 Nomen, quod roseis pingant pia poma figuris,
 Inda vel albenti condât arundo sauo.

Nomen,

Nomen, quod viridi sculpat fabra cura smaragdo;
 Unde oculos hilaris pascit, ut herba, color.
 Nomen, ebur sibi Mygdonio quod adoptet in ostro,
 Et trahat in varias ars operosa notas.
 Nomen, Apelleo succo quod viuat & auro,
 Phidiaco ve legat sculptile fama stylo.
 Nomen, inaurato quod epistola quaque sigillo
 Imprimat, ut cunctis grata sit inde salus:
 Quodque suis clypeis inscribat Caesar & hastis;
 Qui quas Marte parit, pace tuctur opes.
 Denique dius Amor iaculis insculpat & arcu;
 Vulnus ut vnde, fluat vulneris inde salus.

ELEGIA TERTIA,

T Alia sidereo genij super axe canebant
 Æolide lituis, cælogenaque lyris.
 Obstupuit tantis recreatus plausibus orbis;
 Obstupuit gratos Tethys & ipsa sonos.
 Obstupuit, celeresque stupens sol presit habenas;
 Nec minus attonitos luna retentat equos.
 Et quem non subeat magni sacer horror IESV?
 Nomen ad hoc Letbes pallida regna tremunt.
 Et quis adhuc alio querat sub nomine Numen,
 Terreat ut Stygias nominis umbra canes?
 In nunc & magico duc concita licia rhombo,
 Sideraque inuito detrahe, Colchi, polo:
 Sanguineumque trahat rubicunda Diana pudorem,
 Et legat in speculo probra cruenta suo:
 Barbaraque horrendis immugi murmura fossis,
 Queis manes piceo nox ciet atra lacu:
 Cuique celer prono fluit & fugit agmine riuus,
 In caput inuitas nympa reducat aquas.
 Nil agis, Æeis licet artibus impia Circe
 Exulules diris fanda, nefanda, modis.
 Vnius ad IESV nomen, quod territat Orcum,
 Barbara mox surda nomina morte silent.
 Sic siluisse parum est, ipsas expugnat & umbras,
 Fulmineoque atras discutit igne feras.
 Quid, quod & inuictis flammam Phlegethontida flammis
 Fulminat, ab IESV quod micat ore iubar?
 Sed quid fulminibus funesto nomen IESV?
 Iam fluat è miti nomine blanda salus.
 Quid nisi pax & pacis amor pius ignis IESV?
 Quid nisi vena sacri lactea fontis erit?
 Quisquis es, incertis cui mens labat anxia rebus,
 Id si nomen amas, spes rata vota dabit.

Quisquis

Quisquis es, ingentem qui fors molire laborem,
 Illa tibi pietas grande leuamen erit.
 Præcipue Ignati, tu suscipe nomen IESV,
 Et IESVS sociam Dux tibi iunget opem.
 Illius auspicio pulchros grassare per ausus:
 Nobilius nullo sub Duce surget opus.
 Si qua per incertos tentanda pericula casus;
 Certa sub incertis spes tibi rebus erit.
 Si tibi sit quouis fundanda colonia Regno;
 Hic illam stabili qui pede fundet, erit.
 Eternum est quocumque suis æternus IESVS
 Illustrat titulis, ac decus omne tenet.
 Confer huic vni titulos ac nomina Regum:
 Scilicet in Regum dedecus illa cadent.
 Stulte, quid est titulus, vana nisi vocis imago,
 Splendidaque augustum quæ parit umbra nihil?
 Vni magna euoluam priscis cognomina fastis,
 Quæis stetit in sceptris gloria rara suis?
 Quere Tyri Reges, Cedaritas quere tyrannos,
 Quique Arabum lætis sceptrâ tulere plagis.
 Adspice Belidas Beli de nomine Reges,
 Quos canit Assyriis fama superba tubis.
 Niliacis memora celebres Pharaonas in oris,
 Grande per antiquos quæis genus iuit auos.
 Cecropidæve refer magnis breue nomen Athenis,
 Quosque Duces Sicyon, cultaque Sparta dedit.
 Laomedontiadas Troia sepelire ruinis
 Scripta iubent vatum, si modò Troia fuit.
 Siluius Albanâ non est quod prodeat vrnâ,
 Quem tegit obscuro silua vetusta specu.
 Ecquid Achemenidas referam, sobolisque tiaras
 Siue Seleuce tue, seu Ptolemæe tue?
 Casareos æquet Diuis vrbs Romula fastus,
 Adde Palæologos, Austriadasque Duces.
 Ecquid ad hoc IESV nomen tot nomina Regum?
 Umbra quod ad solem, gutta quod vna mari est.
 Nil mihi fallaci magni cum nominis umbrâ est:
 Dum mihi sol IESVS, nulla sat umbra placet.

BEATISSIMA VIRGO MARIA

IGNATIVM eiusque Socios in filios adsciscit, & vicissim IGNATIVS cum suis eam in Matrem sumit.

Fortè in remotis carmina montibus
 Iessæa pangens non sine lacrymis
 Planctuque, Loiola occinebat
 Mæsta suos Metanæa luctus:
 Cum nascituro Sole serenor
 Regina mundi de penetralibus
 Adesse Diuorum, & dolentem
 Visa fuit subisse rupem,
 Gratamque lucem spargere: & altiùs
 Heu! ingementi præbet amabilem
 Cum voce vultum, quo minantem
 Dira salo mala, dira terris
 Mulcet Tonantem. Desine tristium
 Tandem querelarum, & lacrymis modum,
 Loiola, pone: quem peracti
 Suppudit sceleris, nocentem
 Ne crede posthac. Quin magè pristinos
 Assume vultus, qualis in ardue
 Iugis Nauarræ bellicosos
 Visus es exagitasse Celtas.
 Olim decoro puluere nobilem
 Ventura sacra militia Ducem
 Te fata signant: quid moraris?
 Ipsa vias initura certas
 Fata ominatis auspiciis regam.
 Te sed, relictis Hesperia plagis,
 Magistra morum Gallicanam
 Musa prius vocat ad palestram.
 Hic in virentis margine Sequanæ
 Fecunda sparges semina, semina
 Datura post denas aristas
 Mox segetem numerosiore.
 Prò quanta messis! iam video inclytam
 Xaueriana gentis adoream
 Franciscum ad Indos Iaponasque
 Impauido penetrasse gressu.
 Quin & decoris iam Faber impigrè
 Insudat armis: seta scientiæ
 Iam tela cudit Salmeronus,
 Tela Stygi metuenda victæ.

At te Læini quid memorem? Undique
 Audire plausus iam videor graues,
 Cùm te Tridentino in theatro
 Fulmineo pede detonantem
 Pro me Senatus conspicuus Patrum
 Ritè auspiciis Vocibus excipit:
 Sic mactæ, & aude! nulla labes
 Virgineos temeravit ortus.
 Non Bobadilla vel Rodericij,
 Non gesta pandam clara Broëtij,
 Non concatenatos Coduri, aut
 Laie tuos referam labores.
 Spectabis ipse & plura reconditis
 Quæ clausa celat diphthera nexibus
 Ventura, in adspèctumque mundi
 Auspiciis redigenda celi.
 At tu æstuantès ignibus & nouo
 Ardore pugna, magnanimos veta
 Tentare vires, dum cruore
 Purpureum Dionysiano
 Collem reuisas. Hic ego Numini
 Nostras ad aras irreuocabile
 Dicit sacramentum, tuamque
 Nate volo generosè pubem
 Non vstatis stringere amoribus
 Addicta mater. Vos ego confecro
 Dei phalangem fulminantis,
 Vos comites sociosque IESV.
 Sic elocutam protinus aurei
 Diuam coronant Aligerum globi,
 Suctoque Reginam triumpho
 Ad superos reuehunt penates.
 Ast insolenti pectora vulnere,
 Sparsisque celo saucius ignibus
 Ignatius; Prò Virgo, prò Re-
 gina, Deique parens, quis, inquit,
 Loiola, quisnam est, ut tibi Filius
 Viuat demceps? totque celebrium
 Ductor virorum leta mundi
 Signa plagis vtriusque figat?
 Ibo, ibo, mater: fallere nesciunt
 Effata tantæ Principis: ocyùs
 Depreliaturas ad arma
 Diua vocat preitura turmas.

S A N C T V S I G N A T I V S

à profanâ militiâ conuersus, spiritualement aggreditur; & iam tum (quod per totam vitam ei solenne fuit) calorum adspectu mirificè delectatus, in septem dierum ecclatim rapitur: in quâ ei diuinus Amor venturam Societatis progeniem exhibet.

Post varios belli casus, exhaustaque latè
 Prælia, Mauortis tandem pertæsus amorem
 Ignatiæ, galeamque, ensẽmque, & nescia vinci
 Arma diu, magnæ Matris suspendit ad aras.
 Iam satis Austriadumque aquilis, Martique profano,
 Sat stirpi patriæque datum est. Vos ferrea Iberum
 Agmina, & Aragonum clarum genus, inclyta pubes,
 O quoties multo ære grauem spectastis, & illis
 Bellatorem armis, quoties tela inter & ignes
 Attolentem animos, in aperta que fata ruentem!
 Usque aded prædulce decus, laudumque cupido
 Impulerant: at nunc arma altera & altera bella
 Mente agitat, maiorque Deus præcordia pulsat.
 Ergo metum factura Erebo, & pallentibus umbris
 Arma virosque canam: audentem rege maxime vatem
 Diue tuum, felixque piis allabere captis.
 Sit mihi fas tecum mortales linquere curas,
 Et celsas tolli nubes super: hic vbi sacra
 Celi adyta, & magni intrantem penetrare Tonantis,
 Arcanos liceat satorum ediscere cursus,
 Venturosq; olim Heroës proferre sub auras.
 Magnum opus, & rerum non enarrabilis ordo!
 Tempus erat, primâ quo nox complectitur umbrâ
 Dissita terrarum, & surgentes ordine flammæ
 Incipiunt toto latè efferuescere celo:
 Extemplò Ignatiæ (nec enim dare lumina somno
 Usque vigil permittit amor) fastigia summæ
 Ascensu superat turris, procul arduus vnde
 Despectet circum terras camposque iacentes;
 Hic vbi sublimis tecti supera alta tenebat,
 Iamque aded immensi latè data copia celi,
 Palantesque polo stellas Titaniaque astra
 Hausit amans oculis; tum verò arserè medullis
 Noti ignes, animoque ingentem amplectitur axem.
 Iamque super volat astra poli, totumque pererrat
 Luminibus calum tacitis, & ab æthere pendet.
 Hinc subit astrorum rutilum qui Lucifer agmen
 Primus agit, primusque iterum statione recedit.

Parte aliâ aduersâ plenus rapit orbe reducto
 Latona globus; hinc fuluo micat horridus auro
 Colla leo, obnixusque incuruat brachia Cancer.
 Tum pluuias Hyadas, sidusque Erymanthidos Vrsæ,
 Armatumque auro inbar adspicit Orionis.
 Vritur Ignatius, fibrisque exæstuat imis,
 Quin (explere miser veluti si possit amorem)
 Nunc iterum occasus, nunc se conuertit ad ortus,
 Humentesque oculos, perfusaque fletibus ora
 Defixo tenet obtutu, atque immobilis hæret,
 Impatiens donec, nec iam quibus æstuat ignes
 Corde premens, tales dat anhelos pectore questus:
 Immensi calorum orbis & amabilis æthere
 Tectum augustum, ingens; vosque huius conscia amoris
 Sidera, vos testor: nam quis crudelius unquam,
 (Scitis enim longoque æuo meministis) amavit?
 Vris amore tui pulchri domus ætheris, vris,
 Et miserum formosa pio depasceris igne:
 Perge age, corporeos artus & inutile pondus
 Secerne in cinerem, ire suo sine cetera celo.
 O anime, ô qui istis deducis semina flammis,
 Sidereusque lates mortali in corpore sensus,
 Hæc tibi, si nescis, patria est: heu, quò mihi vitam
 Demorer, inuisaque iuuat consistere terrâ!
 Felices anima, iam nunc quibus aurea pacis
 Sæcla fluunt: nobis quantum est quod amantibus obstat!
 Sed tamen est aliquid; liceat, quod adire negatur,
 Adspicere: idem oculos pascit qui sauciat æther.
 Iam iam terrigenumque domos, humanaque rursus
 Prouehimur supra: en montes tenuantur & alta
 Decrescunt oculis turres: iam maximus orbis,
 Iam tota in paruum vanescit machina punctum.
 O ubi sum! quò Loidam, quò tollitis astra?
 Quò terræ oblitum, celo desertis amantem?
 Ludimur, Ignati: heu! que non tibi gaudia fingis
 Credule amor: nam quid me animo super alta ferebas,
 Quem moles ignaua solo defigit inertî?
 Ergo ire in lacrymas iterum & suspiria cogor?
 Vsq; ad eone & amare graue est? ah, cui bene tantis
 Par animus flammis! toto de corpore vires
 Egit amor, sensu, tenebris hebetantur obortis
 Iam iam oculi, totusque pio immorior tormento.
 Dixerat: & prono collapsum corpore tellus
 Excipit, exanimi similem. iacet inclytus heros,
 Quem non instantes acies ferrataque quondam
 Agmina, collati quem non furor iraque Martis
 Fregerunt, victori animum submittit amori.

Fortis amor, quid non mentes, afflataque cogis
 Corda potens, semel ut tacito sub vulnere magna
 Insedisti anima, sacroque hanc numine tangis?
 Iamque viri exsangues pallor complectitur artus,
 Decurruntque oculis lacrymae, perque ora cadentes,
 Perque sinum, nimios solantur pectoris ignes.
 Ter grauidos tollens oculos, ter rursus anhelans
 Deficit, & paruo suspirans murmure, IESVM
 Ingeminat, donec tandem vix languida vitam
 Vena notat, victusque animus se deserit ipse.
 Assyriis veluti cum flos emarcidus aruis
 Languescit sitiens, ubi siccos Sirius ardens
 Vrit agros, tenerisque humorem subtrahit herbis:
 Ille iacet, languensque suo sub pondere, fessum
 Demittit caput, & moriens tellure recumbit.

Viderat hoc, tantos solitus lenire dolores,
 Diuus Amor; dudumque polo miseratus amantem,
 Hic, ô! hic nostris certè dignissimus armis
 Miles, ait. Tantum effatus, celi atria linguat,
 Aeternique sinum Patriis, dulcesque recessus:
 Mox habilem fert ecce arcum, castamque pbaretram
 Subnectit lateri, niuecum testata pudorem
 Desluit ex humeris vestis, perque alba volutas
 Colla comas dat commotis diffundere ventis.
 Iamque volat, tenuisque leui pede diuidit auras:
 Candenti similis cygno, Meandria longè
 Qui vada prospiciens vel amati stagna Caïci,
 Toto in suppositum defertur corpore flumen:
 Nec mora, nec requies, visas contingere donec
 Detur aquas, notoque humeros inspergere rore.
 Non aliter sacer etherei puer ales amoris
 Fertur agens, rapidisque celer legit ardua pennis
 Culmina Pyrenes, Manresaque adstitit oris.
 Hic ubi Loiolum prostratum & multa gementem
 Conspiciens, placido subrisit leniter ore;
 Mox sacros retegens vultus, Numenque professus
 Augustum, ethereum, dictis ita cepit amicis:
 Macste animis, Ignati, humili sic te eripe terra,
 O natum celo pectus: sic gaudia vulgi
 Curasque auersans animus, tardantia vite
 Praeuertit fata, & superis se sedibus infert.
 Pone metum, Loiola, manent te debita celi
 Atria, sublimemque feret super ethera virtus.
 Antè tamen (duris sed enim sibi gloria rebus
 Sternit iter celo, superasque euadit ad arces)
 Multa manet fortuna tibi superanda ferendo.
 Hesperidum illustres terras antiquaque linguens

*Tecta patrum, Venetas primùm siferis ad oras.
 Inde per Ionium magnum Samaritida solus
 Attinges terram, & Syria poteris arenâ.
 Hic colles, hic arua sacro decorata cruore,
 Et Solymæ decus antiquum spectare iuuabit.
 Hic vbi Bethlemij latitans sub stramine tecti
 Paruulus in stipulâ iacuit Deus: omnia sacro
 Perfundes gemitu, lacrymasque ad singula mittes:
 Donec te tandem, post tot discrimina, post tot
 Exhaustosque mari vasto terrâque labores,
 Ausonia excipiet sacre intra mœnia Romæ.
 Hic locus, hæc sedes, magnarum exordia rerum
 Hæc primùm adspiciet, primùm mirabitur ausus.
 Hic (ô celo optata diu terrâque voluptas!)
 Orta tuis tandem auspiciis illa inclyta surget
 Loiola manus, mundi melioris origo.*

*Quæ rem Christiadum, quæ Religionis honorem
 Excipiat labentem humeris: hæc aurea reddet
 Sæcula, & innocuos primaui temporis amos.*

*Nunc age magnanimos ausus & clara tuorum
 Facta recensebo, pulchram longo ordine gentem,
 Loiolidasque tuos, venturaque sæcula pandam.
 Salue animis inuicta phalanx, magnique parentis
 Illustris soboles, salue, rerumque virumque
 Magna altrix, geminum factis quæ compleat orbem.
 Adspicis ut primas acies, prima agmina ducant
 Heroës bis quinque, polo capita alta ferentes,
 Magnanimum genus? his populos, his vltima late
 Terrarum, duce te, cælo parere videbis.
 Hic, cui diffusis volucer pulcherrimus alis
 Signat iter, primus captis se grandibus addet
 Allobrogum de gente Faber: quem deinde secuti
 Codurinus, laiusque potens, fortisque Broëtus,
 Quique tuos olim ante oculos cæli aurea victor
 Sidera, & æthereas primus petet Hostius arces.
 Qui quantos tollant animos, quæ robora paruis
 Promittant olim auspiciis, spes, aspice, quantas.
 Ille, vides? nigrantem humeris qui sustinet altis
 Æthiopem, perque Eoas subuectat arenas
 Arduus, innumeram ducens longo agmine turbam,
 Xauerius, magnum nomen, similisque parenti
 Progenies, inuictum & inexsaturabile pectus.
 Hic ille est, primus Ditis qui compede vincetos
 Auroræ soluat populos, noctique profunde
 Eripiat: Iapones super, & Trauancoris oras,
 Æthiopumque domos nigras, finesque Moluccos,
 Christiadum pia signa feret, delubraque ponet.*

Diuorum oraculis iam nunc Gangetica tellus
 Expauit venturum, imis Styx horruit undis:
 Ecce venit, venit ecce, Afras obeuntia terras
 Peruadit victor maria, ambagesque viarum.
 I felix, Francisce, animi, pete Regna per undas
 Barbara, surgentemque diem coniunge cadenti.
 Virtutis meta illa tua est; angusta videri
 Cui poterunt, gemino quae sol despectat Olympo.
 Perge celer; cerne ut flexo tibi poplite supplex
 Illinc Iaponia, hinc vinetas ferat India palmas:
 Vtraque crudeles tenebras, duram vtraque noctem
 Aversata, noua inclamat primordia lucis.
 Hunc tu olim, Ignati, spoliis Orientis onustum
 Adspicies, tecumque inter decora alta repostus
 Diuorum, paribus tecum celebrabitur aris,
 Proximus ille, animi felix Lanius alti,
 Eloquiique potens, doctæ qui flumine lingua
 Purpureos inter Patres cætusque verendos
 Primaue innocuam labis, scelerisque paterni
 Puram animam, pueros Matris tutabitur ortus.
 Crescentem hic primus sobolem, primisque tuorum
 Imperium excipiet: magnus cui deinde subibit
 Borgia, progenies Regum de sanguine, & altis
 Diues auis: vident ut capitis regale decorum,
 Abiectosque Ducum titulos, proauitæque sceptrum
 Sub pedibus premat, atque animo super altior exstet?
 Heu! tantis solum ex opibus sibi dextra reseruat
 Infelix leti simulacrum, atque omnibus æquos
 Augusta magna cineres & tristia spectra.
 Quantos illa viro gemitus lacrymasque ciebunt!
 Quin & quos olim mittet tibi Belgica tellus,
 Mentis Euerardum celsæ, patiensque laborum
 Adspice Barzæi pectus; soli ille secundus
 Xauerio, fines Arabum; scelerisque capacem
 Armusiam, Ditis sedem, sub legibus æqui
 Mittet, & irato rursus componet Olympo:
 Donec summa dies, tantarumque ultima rerum
 Mors stantem inueniat pugilem, residesque monentem
 Voce viros, acie ex mediâ cali inferat astris.
 Te quoque, magne Pater, quem iam noua limina mundi
 Exspectant frustra, te magne Anchieta canemus,
 O decus America: rerum namque inclutus ille es,
 Ingentumque potens operum, quem subdita quondam
 Miretur natura, tuoque elementa resignet
 Imperio, iussisque lubens parère laboret.
 Littore te positus genibus iamque æthera multâ
 Lassantem prece, marmoreis velut æquora muris

Pende-

Pendebunt circum, & superincumbentis aque mons
 Immoto hinc atque hinc stabit ponto, otia mentis
 Rumpere secura metuens: sic littore rubro
 Ductori Isacidum sacro, turbaque sequaci,
 Dissiliente freto elatis maria alta stetere
 Fluctibus, & circum grauis unda pependit euntes.
 Quis procul inde oculis sese mirantibus infert
 Egregius specie iuuenis, cui lilia palma
 Præcedunt, niueusque humeris dependet amictus?
 Virgineos nosco vultus, nosco ora, pique
 Innocuam Gonzagæ animam: quas ille suorum,
 Quas matris cernet lacrymas? quæ bella mouebit
 Heu durus nato genitor? sed fortior altis
 Aude animis, generose puer; voto annuet Ultrò
 Ferreus, & cali vincet restique cupido.
 Tum verò optatâ cum te in statione locaris,
 Exutus curas humiles & splendida vincula,
 Angelicam includes intra sua gaudia mentem.
 Huic sese comitem, patriæ noua gloria gentis
 Iunget amans Kostka, ille almi flos integer aui,
 Extendens virtute annos & tempora factis.
 O dilecte Deo iuuenis, amor ætheris alti,
 Quid tibi mentis erit, cælo cum lapsa supremo
 Dulce tibi pignus, parui pia viscera Nati,
 Virgo-parens geminas Ultrò deponet in vlnas?
 Adspice vt innocuos affligat dulciter artus
 Victor amor, nimioque gemat rude pectus ab igne.
 Heu miserande puer! gelidi date fluminis undas,
 Lenimenque mali, & sacris solatia flammis.
 Fortunati ambo! pariter pietate vel euo
 Consimiles animæ, ite pia duo Matris alumni,
 Æthereamque pari Reginam cingite coetu.
 Cernis vt inde aliud signis fulgentibus agmen
 Ductor agat felix Antonius? adspice summa
 Ora virum, densosque humeros: heu prodiga vite
 Pectora! quis pulchros obitus, quis barbara Regum
 Tormenta, aut tantos exaquet fando labores?
 Quis pœnæ genus omne? en vt sua quisque recenset
 Supplicij decora, & subeunda insignia mortis.
 Leti omnes, omnes præcincti tempora lauro,
 Tendentesque manu palmas, victricia signa:
 Omnibus vnus amor venienti occurrere fato.
 Antont ante alios, cælo quem suspicis alto
 Attollentem oculos, primum latus hauriet ensis
 Barbarus, inuictoque ibit de pectore sanguis,
 Qui fortes in bella animos, deuotaque pulchræ
 Agmina militiæ, in tantos audere triumphos

Impauidoque neci doceat succumbere vultu.
 Adspice vt ingentem sustentet pectore siluam
 Rudolphus, meritumque oculis suspirat olympum:
 Cui comes Alphonsus sub ferri pendulus ictu
 Cantiem inclinat venerandam, & sanguine multo
 Fœdatus vultus fuluâ demittit arenâ.
 Te quoque, Riberi, lacerum crudeliter ora
 Oppetere adspiciet multo decoranda cruore
 India, materies sacri secunda laboris.
 Quas non illa virum cades, qua funera cernet!
 Hic patulum sese pectus, densisque rigentem
 Corream telis; cerne hic multo igne micantem
 Abrami truncum. At tantis patet ampla triumphis
 Terra parum, restant pulchra quoque conscia laudis
 Aquora: nōne vides vt qui te nomine reddet
 Magnus Asebedus, medium inter cadis aceruum,
 Bellantumque suorum acies caloque cadentum
 Agmina, dux ipse aetherea simulacra Parentis
 Inuictâ tendat dextrâ? pigra corpore multo
 Stant maria, & medio natat omnis sanguine classis.
 Nec minùs hinc Itale malè discors Anglia Roma
 Scuiet, in propriam exacuens odia aspera prolem.
 En & Garnettos geminos, laqueoque decorum
 Edmundum, terras inter calumque nefandâ
 De trabe sublimem: subit hinc tanto excitus ausu
 Wualpolus, longâ sequitur quem morte necandus
 Fortis Ogilbaus: quoties tibi dira reuinctos
 Extendent artus immanis pondera ferri!
 Eripient quoties somnumque & barbara noctem
 Tormenta ex oculis! O Anglia, & inelyta quondam
 Regna Britannorum! pro que tam dira libido
 Innocuas animas crudeli absumere ferro?
 Infelix qua te nocti manus eximat atra!
 Tu ne pone animos proles pia, perge per ipsas
 Clara neces patriam celo transscribere gentem.
 Sit fera, sit quamuis ingrata Britannia mater,
 Et captis inimica tuis; ast mitior illam
 Respiciet quondam Deus, & fera pectora flelet.
 Non ego te, ô inuicte Heros, atque inelyte sanguis
 Transferim, Gonzale: tibi Castraria nigra
 Et vastis superanda manet Monomotapa terris.
 Hic vbi collisas fauces, positasque beati
 Corporis exuias alto sub gurgite Nilus
 Excipiet, tantumque diu seruabit honorem.
 Illi autem gemino quos tollit ad aethera trunco
 Crux alta, adductoque rigent colla ardua ferro,
 Eoum decus hoc primum, Iaponia pubes.

Y

Adspice

Adspice ut immani præfixa hastilia ferro
 Excipiant latere iniuncto, undantique cruore
 Hinc atque hinc, lato per apertas vulnere costas
 Magnam animam celo fundant plaudentibus astris.
 Huc geminas huc flecte acies: hos adspicis ignes,
 Pascentemque suis glomerata incendia membris
 Victorem Spiolam? flamma undique & undique sumi
 Voluitur in calum nubes, & sidera lambit.
 Ipse ignis rapidi cinctus lucente coronâ
 (Tormentum!) totos hinc atque hinc liquitur artus.
 Iamque adeo exsuperant flammæ, iamque intima rodit
 Pestis edax, stridunt nerui, crepitantiaque ossa:
 Stat Carolus, non vultum Heros, non ora retorquet,
 Sed grauidos multo igne oculos, & morte natantes,
 Immotos tenet, & celo desigit anhelus.
 Victor io, bellator io: sic nubila supra
 Jam purus, iam terræ expers, iam simplicis aurâ
 Fertur ouans animus, cognataque sidera scandit,
 Quò concreta negat carnis se tollere moles.
 Nec pudeat seros tantâ de stirpe nepotes
 Aut humiles meditari ausus, aut cedere duris?
 Nunc age, Camisios magnos, animamque Roberti
 Sublimem, multoque afflatam numine mentem
 Adspice Suarezè, circum quem plurimus ambit
 Scriptorumque ordo, seriesque immensa laboris.
 Parte aliâ Molina potens, & Vasquius acer,
 Gregoriusque, & sancti assertor Lessius aequi,
 Doctæ impallescent chartæ; vulgoque relicto,
 Naturaque Deique ardent euoluere leges.
 Vis etiam Alphonfi curas, vis doctæ capacis
 Otia Corneli, ingentemque videre Toletum?
 An diues Palmi eloquium, & vibrantia Strada
 Fulmina, terrasque populosque arsurâ per omnes?
 Heu fete rerum mentes, pulchraque quieti
 Instantes animæ, arcani quibus aurea veri
 Copia, diuinique fluent de pectore rores!
 Quis latè hæreseos noctes, exosaque celo
 Somnia, diuina retegant in imagine lucis.
 Quæ tunc quæ studiis auda feruere iuuentæ
 Atria conspicias? quæ non alto ore sonabunt
 Limina, quæ regio docti non plena laboris?
 Quis te Barrete indictum, aut te Ouiede, relinquat,
 Æthiopum sidus geminum, semperque madentes
 Imbre pio Roderici oculos, lacrymasque peremes?
 Quis placidam Realini animam, aut te maxime Claudi?
 Gaudebunt alij doctis insistere curis:
 Ferrum alij, durumque aduerso pectore fatum

Exci-

Excipient, alij calo sub vtroque iacentes
 Lustrabunt terras, & vix loca cognita Phæbo.
 Haud equidem inuideas; sed enim penes vna tuendi
 Imperij te cura manet: tu laudis auitæ
 Heredes firmare animos, Aquauina, memento.
 Hic qui ponè subit Claudi latus, ordine magni
 Proximus imperij, cui iam vestigia & agrum
 Scipio prætentat gressum, cui plurima circum
 Tempora canities, longo venerabilis æuo
 Mutius; hic auctum tot nunc labentibus annis,
 Et rerum serie immensâ numeroque virorum,
 Iam grauidum excipiet cætum, molemq; subibit.
 Sic age, magne senex, plures longæuis in annos
 Commissam rege progeniem: mens alta senectæ
 Nil debet, vires addet tuus ille labori
 Par animus, fessoque æuo prudentia maior.
 Ne dubita, veniet lustris fugientibus ætas
 Post emensa poli centenis cursibus astra,
 Cùm primum natæ repetens exordia prolis,
 Optati dudum sacri celebrabis honorem.
 Tum verò, æthereis quæ circumuoluitur astris,
 Applaudet rerum tantis progressibus orbis,
 Exiguæque manus mirabitur incrementum.
 Ante alios tibi Roma parens sua gaudia plenis
 Effundet studijs, vultuque fauebit amico.
 Nonne vides vti Purpurei sacer ordo Senatus,
 Vrbanusque Pater de collibus annuat altis,
 Quoque laborantis molem suffulserat orbis
 Numine, nunc sacros animet prior ipse triumphos?
 Quæ tibi tunc, Muti, perfundent gaudia pectus,
 Cùm totum adspicies misceri plausibus orbem?
 Sic olim Ignati tellusque & maximus æther
 Prouehet in manus sobolem, frustra que fremente
 Inuidiâ, procul illa poli caput inseret astris,
 Fortunaque vices, annosque & tempora supra.
 Ast tu qui summo niueus procul agmine fulges,
 Quò fessum, Berchmanne, rapis? decus addite magna
 Belgarum genti, quantæ virtutis imago
 Virgineo sedet in vultu? quis candor, & ille
 Frontis honos, vti terrâ humiles deiectus ocellos!
 Quàm benè quæ iunctis seruat tria pignora palmis,
 Diuisumque animum & ternos testantur amores?
 Fortunatè puer! nam te terra inuidet æther,
 Et rapit ante diem virtus maturior annis,
 I Superùm miscere choris. date lilia plenis
 Belgiada calathis, tumuloque inspergite flores.
 His Amor Ignati demulcet pectora dictis;

Sic claram factis sobolem, sic fata recenset,
 Et vastas series, & res & tempora rerum:
 Edicens super hæc celo quas auspice ponat
 Imperio leges, vita que iura regendis
 Det Sociis, quibus usque decus tutentur auitum.
 Quæ postquam Ignatio diuus puer ordine longo
 Expediit, perque ambages perque omnia duxit;
 Protinus opposito committens poplite neruum
 Erigit, & geminis adducit cornibus arcum.
 Iamque aded pharetrâ depromit amabile telum
 Acrè micans, radiisque aureis atque igne coruscum.
 Nec mora, multo illud nisu neruoque sonante
 Impellens, Tantâ tantus flammâ ardeat, inquit.
 Dixerat; ignauamque cito per inane volatu
 Spernit humum, tenuisque volat leuis ales in auras.
 At verò Ignatius percussus arundinis ictu
 Pectora, diuinoque animum succensus ab æstu;
 Euigilat tandem, somnoque solutus amoris
 Dulcè gemit, tollensque oculos suspirat IESVM.
 Nec iam se capit ipse, & flammis saucia corda
 Expleri nequit: inde iterum secum omnia versans
 Hæret, magnarum defixus imagine rerum,
 Ardescitque animum totus, gaudetque tuendo;
 Et prolis iam nunc flagrat venientis amore.

Vita Societatis mixta.

— Hic fas per limen vtrumque
Solut habet, geminoque facit commercia mundo. Claudianus.

Atlantis facunde nepos, summiq; Tonantis
Nate, cui mundi limen vtrumque patet;
Certè ego pratulerim cunctis tua numina diuis,
Quis polus aut pelagus maxima Regna dedit.
Fortunati omnes, dominos quos pontus adorat,
Quique aliquod celi cum Ioue munus habent.
Sed tua quis numeret præconia maxime diuum,
Patre minor tantum, primaq; cura patris?
Qui modò Calicolum latè dominaris in aula,
Et modò quà pelagus totaq; terra patet.
Iupiter humane vestitus imagine forme,
Sorte tuâ voluit muneribusque frui.
Tecum deserto vixit mortalia calo,
Gestiit inque humiles Baucidis ire casas.
Est hæc vera tue laus, ô Loiola, cohortis,
In cuius laudes terra polusque patent.
Quæ nunc vi mentis peragit commercia celi,
Terrarum meritis nunc sola cuncta replet.
Tunc quoque, cum silvas fertur per & inuia saxa,
Mente Hyadum calcat Pleiadumque domos.
Nec celo affixam terrarum incommoda turbant,
Nec terræ immemorem detinet ipse polus.

Y 3

Regula

Regula Societatis absque obligatione peccati.

Vis maxima, sed sine vinclo.

Adspecte, quodcumque hoc schema est: natura quod artem,
 Quodque ars naturam vincere possit, habes.
 Nature superatur opus, dum surgit in altum
 Protinus ex imo fluminis unda vado.
 Antlia cogit aquam sursum: vis maxima: vinculis
 Compeditibusque carens antlia cogit aquam.
 Non, si mille etiam foret hæc adstricta catenis,
 Promptius assueto cederet unda loco.
 Sic quoque quæ nostros informat Regula mores,
 (Sed cuius nullum læso crimen habet)
 Non vinculis animos subigit: vis maxima amor est:
 Quod sursum traherent vincula, tollit amor.
 Ille etiam proprio quæ spectant pondere terram
 Attrahit, & vilem spernere cogit humum.
 Fac terrore animos percussat Regula culpa,
 Forsitan accipiet roboris inde minus.
 Fortius impellit, multoque potentius urget,
 Cum semel in docili pectore regnat amor.

Pauper-

Paupertas sapiens.

Ne perimant, pereant.

Adspicis? incubuit nigro nox horrida ponto:
 Abstulit aduersus carbasa tensa Notus.
 Heu! quid agam? tonitru disruptus inhorruit aether,
 Fulminaque irato lumine crebra micant.
 Imminet ante oculos leti crudelis imago:
 Me miserum! multo pressa carina mari est.
 Quid iuuat Eois redeo quod diues ab oris,
 Si tamen hic avidis piscibus esca nato?
 Hac mea, que reueho argentiue aurique talenta,
 (In domini cadem nata talenta sui)
 Omnia sunt ponti iam prada futura rapacis:
 Ite tamen potius quam perimatís opes.
 Ite, ait: Oceanoque patri & pia munera Nereo:
 Ni fallor, placant munera saepe deos.
 Dixerat; & marens congestum abiecerat aurum:
 Ecce redit pulsá candida nube dies.
 Et bene habet: dubie spes empta est certa salutis:
 Hoc satis, amissa si tribuistis opes.
 Interdum lucro est perpeffum in tempore damnum:
 Sic bene, ne perimant, proiciuntur opes.

Paup-

Paupertas expedita.

Liber ab exuviis.

Qui cupis excelsi superare cacumina montis,
 Abiice per colles quod male fertur onus.
 Sit licet exiguum, quod tecum ferre laboras,
 In iuga nitentem res quoque parua grauat.
 Magnum iter, hinc altas Superum conscendere sedes:
 In calum facili non datur ire via.
 Quid tamen est? aded cecus nos fascinat error,
 Congerimus cupidi quo teneamur onus.
 Atria marmoreis molimur nixa columnis,
 Et pulchro claudi carcere quemque iuuat.
 Murice Sidonio que tincta est vestis, & aurum,
 Quod melius tegetet barbara terra, placet.
 Dic mihi, quid refert ferro stringaris an auro?
 Num magis auratis ferrea vincla grauant?
 Liber ab exuviis Elias sidera scandit:
 Cuncta, sequi si vis, abiicienda tibi.
 Quando è sublimi turres decrefcere cernes,
 Totaque non magno Regna minora globo,
 Diuitias alias aliâ regione petendas
 Dices, & paruum, quidquid hic orbis habet.

Pauper-

Paupertas quaestiuosa.

Οὕτως δ' ἀπολεῖν κέρδι' αὖ ἐστίν.
 Sic perdere lucrum est.
 Εἰδύλλιον. Ἀλκιεύς.

Μὴ φύγε τὰν πονίαν, ἐπὶ πλεονίσθυσά τις ἐντί.
 Πάνθ', ὅσ' ἔχεις, ἴδι, πάλασσον, κὴ δ' αἰεὶ πέμπων.
 Ὡς Σπολὴν, μέγα κέρδι' ἔστι. Ὅλον γ' ὀλίγη Σοφὸς ἴσκι.
 Πτωχὸς, ὅπ' ἐν καλαίμων καλύβας δομάτεσσιν, ἰαύων
 Κέτο, βρύω ἐπ' αὐρῷ, φεσγμοῖσι παρ' ἐνοσιφύλλοις,
 Τὴς γρηπτόων' ἄδρα τοὶ καλαμοῖσι τὸ καλαθίσιοι,
 Ὀρμειά τε, βεσχοί τε, καδάς τε, τὰ φυκίονα
 Λήδα τε, καὶ τὰ γυμνα, κὴ ἐν χοίρων λαβύροισι.
 Μεσο-δὲ-ἰύκτων, ἀνδρ' ἐν κοίτας βεσπμοῖς ἔγειρεθ
 Δάμα περὶ βρεμέων, καὶ εἰς θ' ἔα σέλμα κλάσε,
 Τοὶ ὅτε τῶς ἐπείροισι λέγα. Τ' ἦλδος ἐράνθω
 Ἐν πέτρα μέμαώς δι' ὄναρ, δοάων δὲ δόκω
 Ὀμμεπ νυχτομόως, ἔπαγον τὸ μαδάμμεπ, θυήως
 Καὶ πὴ δρεξάμωθ' οὖθ', καὶ ῥέειν αἶμα, σιδάρω.
 Αὐτὰρ ὁ ξυῖ μεγάλην παλαιόταν ὑφ' ὕδασι ἀγῆθ
 Ἀγκυλὸς εἰχ' ἀγρον καλαμοῖσι. τόμα, δαυμά τ' ἰδέσθ
 Χρυσῷ παρῳθέντα τὰ ῥάμφια, νάτ' αὖ τὸ χεῖροισιν,
 Ἡ' τε Ποσειδάωνος αἶθ', ἢ Θέτιδος φίλων, ἰθιῶ
 Τὰν γλίσσον ἀπέλυσά τ', Ἀνακτί τε δάσων ἐπαμψα.
 Εἶδε κὴ ἰδέσθ' ἔσθ', ἔφα, ἐπ' ἐλλοπιέσσι,
 Ἀλλὰ δὲ τὰ μὴ μὲν ἀρξέει μάκαρ αἰὲν ἐν αὐλῇ.

Z

Pauper-

Paupertas sibi sufficiens.

Hoc fat opum est.

B Eatus ille, qui mali Cupidinis
 Lucrique turpis inscius,
 Agit remotus improbis negotiis,
 Sacro quietus otio.
 Quid institor tumultuans secat mare
 Opum expetitor inquires?
 Nec India feracis ima viscera,
 Mideve virga diuitis
 Hiantium leuabit improbam sitim,
 Cupidinemque noxium.
 At ô quid infremetibus ruis fretis,
 Et intonante Nereo,
 Cohors IESV? an Indicum vehebes ebur?
 Micantibus corallis
 Ratisque diues aureis monilibus
 Redibit ora ab Indica?
 Egena tentat iniuium & ferox solum,
 Futura præda Barbaris.
 Redit caterua seruitute libera
 Dei redempta sanguine.
 Sat his superque scipio atque mantica
 Opum benigna porrigit.

Pauper-

Paupertas omni curâ soluta.

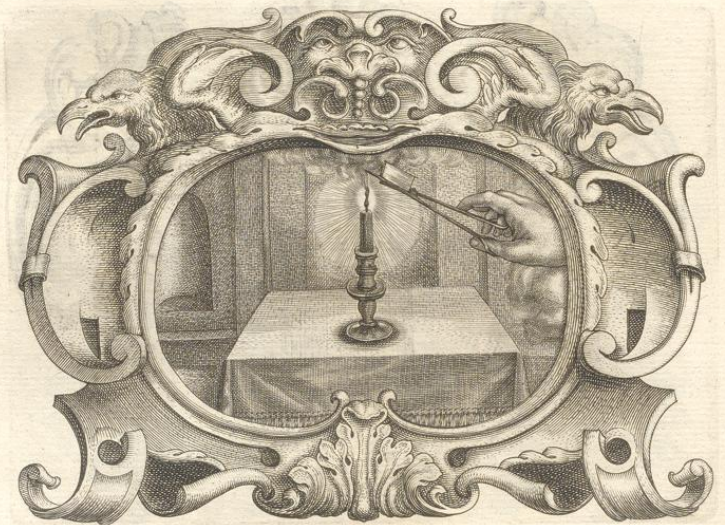
Aliunde pascitur.

Qua clathris inclusa suis tibi cernitur ales
 Garrula, non messem, non alimenta parat.
 Quoque oblita sui magis est, securaque pascus,
 Ingeminat querulo gutture dulce melos;
 Hoc pascum dominus studio propiore ministrat,
 Cui placet argutis vox tenuata sonis.
 Quid malè solliciti curis gens stulta gravamur?
 Pauperiemque pati grande putamus onus?
 Libera si gaudet, nullisque obnoxia curis
 Mens fuerit, vanæ cur sitiantur opes?
 Quid dabit argenti congestum pondus & auri,
 Cumque ferace solo millia multa bouum?
 Et que gemmifero nascuntur in aquore concha,
 Diuitisque comes qui solet esse timor?
 Illa, nec inuideo, teneat, qui ferre labores,
 Et miser in mediis sustinet esse bonis:
 Multaque possideat secunda iugera terra,
 Cui placet in curas area lata suas.
 Hæc cupiat quicumque volet, mihi vivere paruo,
 Et Superis tantum posse placere sat est.
 Id modo contingat, spernam pluiasque Notosque,
 Quæque fauent segeti sidera, quæque nocent.
 Dum benè teste polo viam nullius egenus,
 Nil mihi, qui pascit cuncta, deesse sinet.

Z 2

Pauper-

Paupertatis splendor.

Deme superflua, crescet.

Adspecte, ut obscuro voluatur in aëre fumus:
 Fœda nescio quid lumina noctis habent.
 Crede mihi, splendor, modò deme superflua, crescet:
 Utile nonnumquam damna tulisse, fuit.
 Frustrà diues opes multo sibi congerit auro,
 Cultaque centenis iugera bobus arat.
 Ah, malè vita mari, scæuis malè creditur Euris:
 Quid geris infestâ tristia bella manu?
 Nempe per & pelagus, duriq̃ue pericula Martis,
 Infelix miseræ querit egenus opes.
 Omnia ferre iuuat, modò sic vitetur egestas:
 Scilicet hæc omnis causa caputq̃ue mali.
 Falleris: id multi serò voluere, quod horres,
 Stramineâ ignoti delituisse casâ.
 Non semper vilis, non semper turpis egestas:
 Pauperibus certè laus sua sæpè manet.
 Non auro meriti decus immortale Poëta,
 Non opibus partum nomen Homerus habet.
 Ecquid opes? fulvæ nisi pondus inutile terræ:
 Abijce; spernentem gloria certa manet.
 Sic tibi maior erit contempto splendor ab auro,
 Crescere quem magna non patiuntur opes.

Castitas

Castitas Religiosa voto adstricta.

Canitis furdis, canitifque ligatis.

Quem sequeris fucata dolis, maleuada voluptas,
 Affixum puppi certa tenere latus?
 Quae tibi sollertem fiducia fallere Ulysses,
 Saeva licet moueas aquora carminibus?
 Frustra equidem canitur surdo, caniturque ligato:
 Durior hic scopulis, surdior aquoribus.
 Et raucis minus audit aquis, cui virgine cerâ
 Sunt obseptæ aures, quem sua vincla tenent.
 Scylla ferox Nereusque fremant, fremat atra Charybdis,
 Quae dubias rabido turbine versat aquas:
 Inter & irati metuenda pericula ponti,
 Inter & aequorei murmura vana Dei,
 Sit fragilis, sit firma parum caro nostra, phaselus
 Quâ dubium vite sollicitamus iter;
 Per Syrtes medias, per inhospita saxa Maleæ,
 Inueniam tuas per fera monstra vias.
 Vincula vota mihi, crux malus, Tiphys IESVS:
 Pro pelago lacrymæ, pro statione Deus:
 Anchora spes, cor acus, velum suspiria, clauus
 Firma fides, ventus gratia, remus amor.

Castitas integra.

Rubus ardens incombustus.

A Mramides quondam sacri sub vertice Sine
 Duxit pastor oves fugitiuus :
 Hic siluam, ut fama est, dictu mirabile! flammis
 Illasam crepitantibus vri
 Vidit, & obstupuit, cupidusque repenti cucurrit
 Cernere non notum prius ignem.
 An minus est prima iuuenes ardere iuuentâ,
 Intactosque Cupidinis igni
 Nec Veneris sentire faces, licitôsve Hymeneos,
 Captos virginitatis amore?
 Sic pueri formâ egregij & florentibus annis,
 Clari nobile semen Iude,
 (Fertur ubi Babylona superba Semiramis olim
 Coctilibus super æra muris
 Et lento excelsas struxisse bitumine tures)
 Ausi spernere iussa tyranni,
 In visu horribiles comecti protinus ignes
 Illustres animas posituri;
 Illasi patrio cecinerunt carmina ritu,
 Ceu platani tegerentur ab umbrâ.

Cor castum Dei speculum.

נפש טהורה נמשלה עם אלהים

אם לבבי טהור וכל קרבי זביתי
מה יפה תארי כי לעליון דמיתי
בשמש יפעתו מופיע צהר ים
והדרת מאורו שלך במעון מים
ראית עזרתו ודמיון כבודו
צבוע בלי צבע ויצר אצבעו
בן בן יתן צלמו עליון ואל תהים
ואתיה ידירו ובאישון בת ענים

Affimilat mens casta Deum.

*Dum rutilus nitidas sol fontis conspicit undas,
Solis in illius forma relucet aqua;
Oppositamque refert oculi pupilla videns
Effigiem; & speculis oris imago micat.
Sic mens pura, Deo pupilla charior ipsa
Est oculi; similem nam videt ipse sibi:
Agnoscensque suos in casto pectore vultus,
Mox amat; & dio mens fit amore Deus.*

Castitas

Castitas minimè sterilis.

Fecunda mater gaudiorum. *Aug. lib. 8. Conf. c. 11.*

Iam sol immodicos refert calores:
 Pendent vndiq; leta ferta templis:
 Et que semina tradidit colonus
 Telluris gremio siticulose,
 Tristes Pleiadas timensque Coros,
 Magno fenore reddidit colono;
 Sat quamuis graubus subacta rastris
 Austri senserit impotentis imbres,
 Et celi furias, & incitatos
 Nimborum sonitus tonitruumque,
 Mater sedula seminumque nutrix.
 Verum nec Geminos, amica nautis
 Visit sidera, nec feri Leonis,
 Nec Cancri subit aestuantis ignes
 Sol celi decus arbiterque frugum,
 Purum at Virginis emicat per astrum.
 In nunc qui steriles laceffit annos,
 Quos virgo bene transigit pudica:
 Quamuis aspera moribusque tristis
 Odit delicias, manuque nescit
 Spumantis pateram tenere Iacchi.
 Si non est Veneris leuis sacerdos;
 Non inter Charites Cupidinesque
 Arguto pede subsilire nouit;

Non ignes Iouis aut faceta Martis
 Incestos didicit referre amores;
 Est magni tamen hospes una Solis,
 Qui terra decus, arbiterque celi.
 Hinc messem legit illa gaudiorum,
 Quam non à Libye Indiæve campis
 Aut molles Arabes, leuifve Seres,
 Aut gnari Tyrj secare pontum
 Extremo cupide aduehunt Eoo.
 Non hæc gaudia nouit impudica
 Hostis virginei cohors pudoris:
 Sed casti genij alites amores,
 Et quos ambrosicæque nectarisque
 Molles ducere Calitum liquores
 Sinit Virgine natus è Parente
 Et celi Dominus solique IESVS:
 Et quos syrmate candido decoros,
 Pulsantes citharas loquace pleetro,
 Et casta modulos chely sonantes,
 Inter lilia vallium rosasque,
 Et pulchra Elisij vireta campi
 Ducit virginei chori Sacerdos,
 Et celi Dominus solique IESVS.

Castitas

Castitas otio inimica.

Otia si tollas, perière Cupidinis arcus. *Ovidius.*

Fortè senem iuuenis findentem viderat arcum,
 Inque humeris Veneris quæ gerit arma Puer:
 Parce, ait, ab! teneri ne frange Cupidinis arma:
 Ipse sui lesus numinis ultor erit.
 Insanum ò quoties cupies reuocare furorem,
 Cum miser haud vanas experière minas?
 Se Volucrem in pectus mittet Puer ipse sagittam;
 Hic medio Victor prelia corde geret:
 Hic magnum duris versabit in ossibus ignem:
 Tunc nimium se uam, stulte, querère manum.
 Mobilis est quamuis, non semper commouet alas;
 Et quamuis puer est, quo timeatur, habet.
 Testis erit, sit serua licet Brisëis, Achillis;
 Hæsit in indomito pectore certus amor.
 Quid? quòd Alcides, domuit quæ monstra, subactus
 Hac tenuit domina mollia pensa manu.
 Ridet ad hæc, geminatque senex violentius ictum,
 Et pharetram Pueri frangit inertis onus.
 Tum, Cur numen, ait, lesi metuamus Amoris?
 Non nisi quod tribuunt otia robur habet.
 Otia si castas, periisse fatebitur arma,
 Et vinci facilis cedit inermis Amor.

A a

Casti-

Castitas tenera.

Si tangas , frangas.

Fortè minus casti confuso flumine cæni
 In conchâ facem miscuerant pueri:
 Pressâ inflabatur teneris & arundo labellis,
 Effetrix operis Dædala arundo noui.
 Ecce tibi, calami gemalis flamine bulla
 Exiguo, celum iussa subire, micat.
 Paruula, sed liquido gemmantibus undique stellis
 Concludens gyro, quidquid in orbe nitet.
 Hei mihi quàm tenero mundi omnipotentis imago,
 Quàm latet angusto machina tanta sinu!
 Pieta superficies distinguit mille colores,
 Vixque decus tantum, cum nitet Iris, habet.
 Denique tam placidè cernens per inane volantem,
 Pendè aliquid, dixi, numinis instar habet.
 Eia ergo, mea bulla! ô formosissima bulla!
 Exsilio, manibus luminibusque sequor.
 Percita tunc primùm flatu digitove propinquo,
 In lacrymas cupidis it resoluta oculis.
 O benè diuinum mens virgo imitata nitorem,
 Complectens paruo numina tanta sinu!
 O pulchra! ô tenera! attactu dum frangeris uno,
 Fis labe, fletu non reparanda tuo.

Casti-

Castitas sit intaminata.

Vapor rapit omne decus.

Nuper amor nitidum cum se censore notaret
 Crystallo, Scythicis que glaciata iugis,
 Miraturque comam fuluo que pulchrior auro,
 Miratur primis emula labra rosis:
 Dum se ridentem ridet, dum singula laudat,
 Vrentesque oculos, purpureasque genas;
 Flammeus oris honos, & lactea colla pruinis,
 Et frons sideribus splendidiora placent:
 Dumque suo similis Narcisso arridet imago,
 Ingemit, & gemitu vitrea plana replet.
 Ilicet omne decus vapor eripit, atraque nubes
 Ora superfusus occulte in tenebris.
 Vicina cautus Veneris contagia vitet
 Suadeo, qui casta lilia mentis amat:
 Si pura ut speculo Numen tibi mente remidet,
 Ah, caue; vel labes una fugare potest.
 Inficit afflatu, licet oscula blanda propinet:
 Aura maligna rose, Cypridis umbra nocet.
 Vidi ego sideribus certantia lumina, que nunc
 Aut fumo, aut turpi putria tabe fluunt.
 Alciden memorant, nimis instar sole fluentis
 Vicinâ tactum sic pernisse lue.

Castitas pœnitentiã armetur.

Odi profanum vulgus, & arceo. *Horatius.*

Histris, ut perhibent, olim deprensa per agrum,
 Viderat instantes in sua terga sues:
 Extimuit, saltumque petit, notasque latebras;
 Hic coluber tumido sibilus ore micat:
 Agglomerant hircique canesque in bella parati:
 Quid faciat? spes est nulla relicta fuga.
 Ore canis, lingua coluber, sed cornibus hircus
 Instat, fulmineo dente timendus aper.
 Vix misera in tantos histrix patet vnica morsus:
 Et tamen aduersa praelia fronte parat.
 Profuit interdum desperauisse salutem:
 Gloria multiplici maior ab hoste venit.
 Hostes missilibus (que sub cute condita) telis
 Arcet ab attactu corporis illa sui.
 Sic tandem victique fatigatique recedunt:
 Illa domum nullo vulnere lesa redit.
 Vicit, io, ingeminantque fera, texuntque coronam:
 Insonuit leto murmure saltus, io!
 Iustius intactum seruabit virgo pudorem,
 Si tamen arcendis hostibus arma geret.
 Arma, quibus, sibi se dum subucit; omnia vincit,
 Et vires auget debilitando suas.

Casti-

Castitas fugiendo vincat.

Fuga laurigeros parit illa triumphos.

Qui cupis aeternis Agni comes ire triumphis,
 Calcet tibi niueo gemmea prata pede;
 Et proprium plectro modulari carmen eburno
 Inter virgineis lilia mixta rosis;
 Nosti quã vincas hostem ratione? timendo,
 Et celeri, suadet quam timor ipse, fugã.
 Nec modò congressum, primamque auertere pugnam
 Idaliã cursu precipitante sat est:
 Eminus adspẽctum, seu Phorcidos ora Medusæ,
 Degenerem quamuis increpet, usque fuge:
 Impiger vt visis è montibus eminus vsis,
 Hinnuleus matrem per nemora alta petit:
 Vt tenera immami pauet agmine cincta luporum,
 Spem vita à trepidis agna petens gemitibus.
 Nec pudeat; fuga laurigeros parit illa triumphos:
 Hac crebrò Parthus victor ab hoste redit.
 Pollicitus quamquam dona immortalia Daphnæ
 Phæbus erat, fugiens plus tamen illa tulit.

Obedientia facilis.

Quolibet impellas digito.

Sphæra manu artificis læuam tornata per orbem
 Cum parte ex omni stet bene nixa pede,
 Quolibet impulsu digiti properatque manetque,
 In partesque omnes præcipitata ruit.
 Lioleæ sequi signis fulgentia IESV
 Castra, nec indecori puluere, quisquis amat;
 Tessera prima illi, fingi ac pendere iubentis
 A digito, ut celeri uoluitur orbe globus.
 Nec maneat, tuba dum claro sonet aenea iussu,
 Incumbatque graui pondere suada potens.
 I satis, ut totum uelut orbis obambulet orbem:
 Vnica, quodcumque est, littora planat iter.
 Quàm citò, quàm latè, mentis discurret acumen
 Quà regitur; nubes prauolat atque Notos:
 Peruniam, Ethiopasque petit, fluidasque Moluccas,
 Aut sola, que mediis torret adusta dies.
 Nec mare, nec tellus, nec mortis imago moratur,
 Tartareamque vibrans saua Megæra facem.
 Nil opus est igitur digito, dum littera uite
 Atque sui immemorem sola sat esse facit.
 Hæc dabit una uiam; per aperta, per inuia ducet:
 Penna solo fet, puppis & unda salo.

Obe-

Obedientia nutum intuetur.

Intenti signum expectant.

SI quem sanctus Amor docuit parere Tonanti,
 Isque hominum credit voce iubere Deum;
 Emicat, imperij si quæ modo signa notarit,
 Vel nutus stimuli pondus & instar habet.
 Sic quos Roma vetus vidit contendere cursu,
 Ad signum positâ profluere morâ.
 Stabant nudi humeros, plantasque & pectora nudi,
 Falleret implicitos ne toga longa pedes:
 Intenti stabant oculis Prætoris in ora,
 Donec erat pandâ mappa remissa manu.
 Tum verò mora nulla; velut per cærule puppes
 Quas celer Eurus agit, corripuere gradum.
 Continuo totis plaudebat Roma theatris,
 Visaque currentes ore manuque sequi.
 Non minus expectat signum nutumque iubentis,
 Et leuis, abiecto quod remoratur, adest,
 Quisquis ad obsequij satagens pertingere metam,
 Sperat agonotheta præmia ferre Dei.
 Huic fauet Indigetum plaususque dat omne theatrum:
 Et ponit meritis laurea ferta comis.

Obe-

Obedientia prompta.

Præuenit imperium.

Echo.

Qua mea dicta refert vixdum vocitata? citata.
 Cur de rupe caua prompta reclamatione? amat.
 Vix pleno prolata sono precepta, recepta.
 Præuenit imperium nescio quis, scio quis.
 Ergo meo nutu tu velles viuere? verè.
 Sed mea iussa forent num tibi grata? rata.
 Littera an vna tibi satis, i, dum dicitur? itur.
 Ergo etiam hic aliquis ardua quærit? erit.
 Ad Garàmantas iter placet vt moueamus? eamus.
 Num quis & ad Castrum littora vadit? adit.
 His veniet messis fecunda laboris, ab oris.
 His aliquis fidei dogma propaget! aget.
 An tormenta feres tot acuta, tot aspera? spera.
 An tibi flagra, cruces, dulcia sputa? puta.
 Talia diuis amor quid agit dum parturit? vrit.
 Ergo graues nulle res in amore? mora.
 An loca senta situ tua cura parabit? arabit.
 Euge noua surget fruge nouale. vale.

Obedientia velox.

Necdum lingua, suum dextra peregit opus. *Martial.*

AD nitum vocis si quid bene scribere certas,
 Crede, aliquid vocis debet habere manus.
 Si nescis, rapida similis fluit illa sagitta,
 Anteuolat Zephyros, anteuolatque Notos.
 Si nescis, verbo mentis secreta loquenti
 Imminet, & quamuis vix bene iussa notat:
 Sæpe etiam officiosa nimis præcurrit, & ante
 Imperium vocis dextera carpit iter.
 At tu, cui studium substrata per æquora chartæ
 Arbitrio vocis præcipitare stylum,
 Sis memor, articulos agitare citatius Euro,
 Cùm sua crispatis murmura scribit aquis.
 Illa quidem lento que pingit singula ductu
 Puncta manus, studij nomen & artis habet:
 Illa tamen quia sæpe suo se pigra labore
 Impedit, ad laudem prima venire nequit.
 Tu properare memor, calamo præcurrere voci
 Si potes; & palmam præripuisse potes.
 Sic Loiola suos docuit parere Sodales,
 Mandatum celeri præueniente manu.
 Sic meritis prima esse potest, que turba laboris
 Obsequium celo pendere prima potest.

Bb

Quattum

Quartum Societatis votum, obedientia
Summo Pontifici.

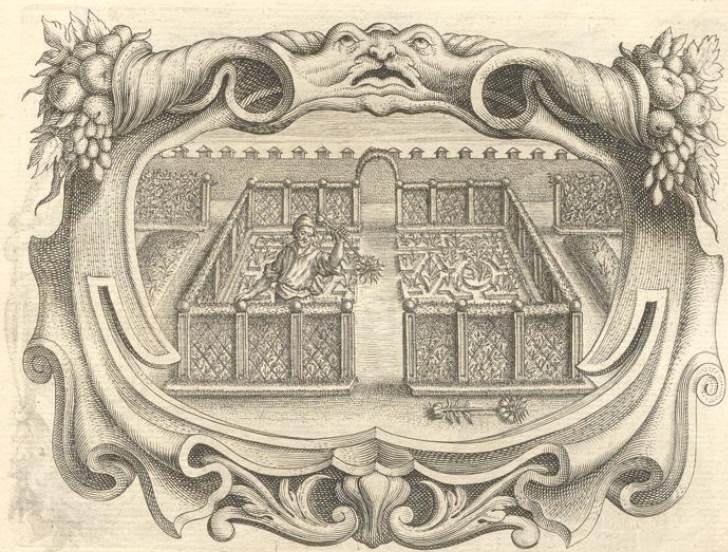

Respicit astrorum Regem.

Versat amor florem, tractumque cupidine *vultus*
 Nequidquam Borea sciuor aura quatit.
 Seu primo Phæbus collustret lumine terras,
 Prima videt Clytie prosequiturque diem:
 Seu medius celo, occiduis seu proximus vndis,
 Impigra Phœbeas itque reditque vias.
 Impatiens flecti, fert libera colla Cupido,
 Et nisi qua fecit, vincula nescit amor.
 Vincula dius amor Socius aptavit IESV,
 Atque humeris pennas in sua iussa dedit.
 Pontificis gaudens hic iussa capeffere cœtus,
 Currit ad Eoos, currit ad Hesperios.
 Arctoo placuisse putet; velocior Austris,
 Tutus ab Arctoo frigore carpet iter.
 Ad nutum sequitur, mediosque per atheris ignes,
 Et si qua nondum cognita Regna latent.
 Munera nulla petit: placuisse est munus amanti,
 Cetera dedidicit querere nudus amor.

Votum

Votum repudiandi honores.

Grauis est odor.

Sis licet irriguo florum studiosus in horto,
 Flos tamen hic quare despiciatur, habet.
 Sat nitet Augusta decus Imperiale corona,
 Sed facit ingratum perniciosus odor.
 Scilicet augustis nil quidquam rebus inesse,
 Et ficta specie magna placere reor.
 Ne nimis externo fidendum crede decori;
 Sæpe sub hoc aliquid, quo capiare, latet.
 Plus honor abscondit, quam quidquid amabile præfert,
 Nec quo displiceat sustinet esse palam.
 Este procul vana, speciosa pericula, laudes;
 Pompa coronati verticis esto procul.
 Quæ grauis est gemmis, est & grauis Infula curiæ;
 Quodque tegit, tutum vix sinit esse caput.
 Esto, sit eximium sublimes scandere sedes:
 Securum est humili deltruisse loco.
 Nimirum celsas conuellunt fulmina turres;
 Et quod conspicuum est, in sua damna patet.
 Vix datur in summo cuiquam diu stare: cadensque
 Leditur hoc grauius, quo magis altus erat.
 Quamuis emineas Romano clarior ostro,
 Ostro si careas, tutior esse potes.

Societas honore contempto illustrior.

In tenebris clariùs astra micant.

Cynthia si calo bigas properantior vrget,
 Dum nondum occiduos Phœbus inaurat agros;
 Et fratri comes ire parat, currusque superbos
 Iungit, & in mediam prouocat astra diem;
 Lampade Phœbeâ vultus extincta nitentes,
 Cum grege nocturno Cynthia tecta latet.
 Ast vbi sol currus deuexo margine ponti
 Soluit, & Occiduis lumina mersit aquis;
 Hesperus, & toto Phœbe pulcherrima celo
 Fulget, & in tenebris clariùs astra micant.
 Dum tenebras quarit, mundoque ingloria, celo
 Loidola soboles viuere teste parat;
 Dum refugit titulos & inutile nomen honores
 Respuit, & quidquid vulgus inane stupet;
 (Testis linor erit) totum diffusa per orbem
 Impleuit famâ solis vtranique domum.
 Certus honor sequitur fugientem, idemque sequentem
 Ludit, & è tenebris lux inopina venit.

Ambitio

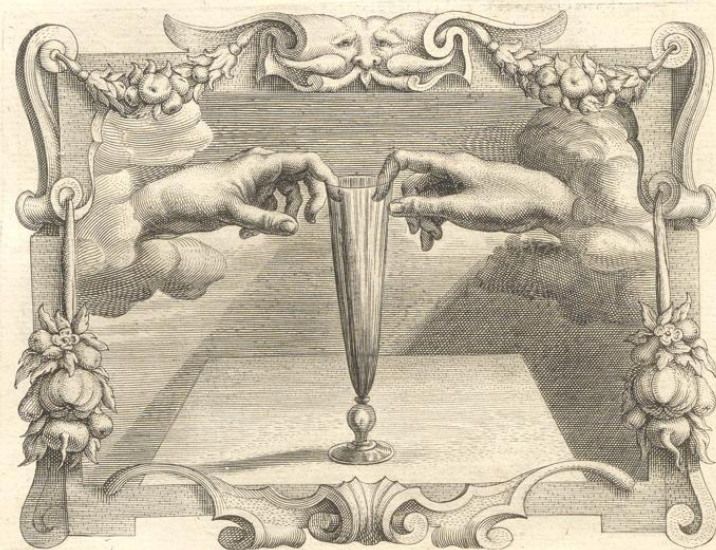
Ambitio periculosa.

Si tumeas, timeas.

ET tamen est ventis qui vitam credat & undis,
 Quamvis tot perdat ventus & unda rates.
 Exitij causam male sospes praeiuit Argo,
 Cum tetigit portus Thessala terra tuos.
 Scilicet iratis erat haec mergenda procellis,
 Quae docuit vetitas currere prima vias.
 Utiles exemplo paucorum poena fuisset:
 Post hos equoreas nemo bibisset aquas.
 Successu primo multis fiducia creuit,
 Qui tamquam domitum non timere fretum:
 Aut si non domitos, ponti sibi quisque benignos
 Insana finxit credulitate Deos.
 Iamque, Caphareis qui penè natauerat undis,
 Audet ad Euboicas tendere rursus aquas,
 Inque mari medio plenis decurrere velis,
 Fata nihil digitis quinque remota timens;
 Dum tandem rumpant turgentia lintea venti,
 Et bibat infestum quassa carina salum.
 Qui sapis, exitium non dispar crede timendum,
 Quando tibi vano pectus honore tumet.

Votum non laxandæ paupertatis.

Laxari impatiens.

Nec citra certos stare inuiolata, nec ultra
 Relligiosa potest rectè consistere fines
 Paupertas. Illam nuper docturus alumnos
 Insignis contemptor opum, mörumque Magister:
 Vos quibus, inquit, opes hïc aspernando paternas
 Amplior æthereis accrescit census in aruis,
 Angustam, iuuenes, præ laxâ discite amare
 Pauperiem: sordet laxata, angusta nitescit:
 Hęc animum ditat, depauperat illa; nec audit
 Sancta, suum nomen titulosque angusta tuctur:
 Deque scypho vitreo coni referente figuram
 Desumens exempla, Ex hoc cognoscite, dixit,
 Virtutem; vitro nam tota relucet in isto:
 Ars semel à primo postquam secreuit aceruo
 Materiam calicis, flatuque manuque figuram
 Indidit; antè suos fractâ compage recurret
 In cineres, laxam quam se patiatur abire
 In formam: sic, cum semel in sua membra redegit
 Pauperiem manus & diuini Spiritus oris,
 Dissilit in partes, si laxas; pulchraque Virtus
 In vitij sordes & arena transit amorem.
 Hoc cauet, & fragilem voto mens prouida munit.

Reno-

Renouatio votorum.

Nexus non sufficit vnus.

N Vlla quies in amore datur : quis comprimat ignem?
 Feruida flamma moras, otia nescit amor.
 Siqua potest cessasse, potest periisse fauilla,
 Deses ab extincto proximus ardor erit.
 Pectus amans, triplici quamuis adamante reuinxit,
 Hec magè, dum renouat vincula, stringit amor.
 Vulnus alit, flammisque nouas, nona spicula vibrat,
 Amplexuque nouo vincula multiplicat.
 Et quoties sacros, sua vota, retractat amores,
 Et quoties renouat gaudia, vincula facit.
 Sic hederae, iunctà quamuis radice ligantur,
 Et trunco teneras applicuere comas;
 Assurgunt, ramosque nouis complexibus urgent,
 Quaque patet quercus, Bacchica ferta gerit:
 Non hedera, nexus non sufficit vnus amori:
 Mille hedera amplexus, mille requirit amor.

Renou-

Renouatio spiritus.

Nouum mutor in alitem. Horat.

Vix bene conclusit proprio se carcere bombyx,
 Et nouus inde tibi protinus ales adest.
 Lam vigor, & volucres creuere in tergora penna:
 Qui modò serpebat, si lubet, ecce volat.
 Nempe sibi talem format natura recessum,
 Remigij alarum quo fabricetur opus.
 Ite agite, & sacris, Socij, vos claudite septis,
 Roboris atherei crescat ut inde vigor.
 Innouat hic vires, hic sacre semina flamme
 Sufficit, hic alas Dædalus aptat amor.

In idem Emblema.

Falleris ô, quicumque negas reparabile damnum,
 Quando sua in miseros viscera pandit amans.
 Pande age, nec turbæ quidquam renuatur egenti,
 Tempus erit, vires cum renouabit amor:
 Se tibi prostituit, totosque exenterat artus
 Bombyx, inque tuas viscera fundit opes.
 Nec mora longa, nouus super athera tollitur ales:
 Quis bene iacturam sic reparasse neget?
 Nec mora longa, nec est cur sit mora longa; repondet
 Quæ bene consumpsit, robora dius amor.

Recessus

Recessus annuus ad vacandum spiritualibus exercitiis.

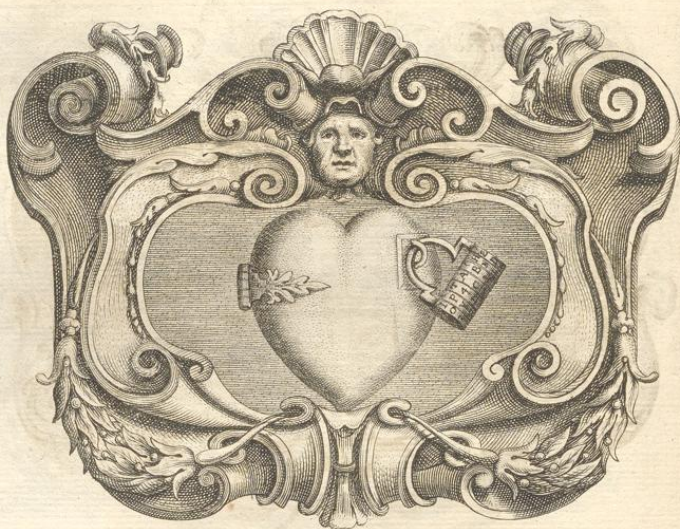
Dum condor, fecundor.

Felicis arua Mempheos, cultissimi
 Celebrata tellus ingeni,
 Nunc aestuosis occupata fluctibus
 Totoque Nilo condita;
 Unde vberis pinguedinem gleba trahis,
 Datura fenus nobile:
 Quod esse messes Africa malint suum,
 Suumque malint Gargara:
 Sic semper almo manet ad plenum tibi
 Opulenta cornu copia,
 Ut à profanis expediti cœtibus,
 Strepituque curarum procul,
 Sancta recepti solitudinis sinu
 Silentio recondimus,
 Quod efficaci germinet propagine,
 Fructusque diffundat suos,
 Quacumque pulchrum diuidit Phœbus diem,
 Per vtramque mundi regiam:
 In hoc latendo nobiles, quod conditi
 Opima condimus bona.

Cc

Ratio

Ratio conscientiæ Superiori ad nutum reddenda. I

Tantum opus est verbo.

Pro Superi! quantis tegitur mens abdita claustris!
 Pro Superi! quantum pectora noctis habent!
 Dum faciles aditus spondet sera, perfida fallit;
 Et quaesita diu littera, vana subit.
 Pectora concutio, claustrumque reuellere tento:
 Nequidquam immoto cardine claustra rigent.
 Excute corde seram, cuius sibi conscia lucem
 Mens fugit, & cæco carcere clausa latet.
 En patuit facilis sera, vox retinacula soluit:
 Vox aperit, doctâ vox bene iuncta manu.
 Presidis ad vocem sic se mens intima punit,
 Cæcâque conuerso cardine claustra patent.
 Tantum opus est verbo, quod non vis seua reuellet,
 Reclusum verbo, littera iuncta dabit.
 Tantum opus est verbo, noctemque seramque refringet,
 Et totos pandet mens adaperita sinus.

Dimissio

Dimissio è Societate IESV.

Nil dabit inde minus.

ET nosti, & verum est; non est iactura dolori,
Vinea quam curuâ falce putata tulit.

Nec minus inde suis sub veris tempora gemmis,

Nec minus autumnno stabit amœna botris.

Viderit hanc, carmen philomela datura subibit;

Viderit hanc, sistet sæpè viator iter;

Atque omnem tacito percurrrens lumine siluam,

Hec, dicet, magnas vinea fundet opes.

Vina per & terre, per & aquorâ vasta profundi,

Auehet ille rotis, auehet ille rate.

Felix, qui coluit, qui dente putauit adunco,

Scilicet illa suæ premia falcis habet.

Hec ille: at mihi non tali cum iudice res est;

Perge, intermissum carpe, viator, iter.

Sed tu, fabor enim, Loiole ô clara propago,

Vinea nos simili fertilitate beas.

Vndique diffusis complex virtutibus orbem,

Nulla tuis usquam fructibus ora caret.

Tempore quemque suo refeces licet vndique ramum,

Si quâ fides viti est, nil dabit inde minus.

SOCIETAS IESV. Anagr. VITIOSA SECES.